

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 253/2022-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPAREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 66/2021 a jeho uzneseniu z 9. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. februára 2022 doplnenou 7. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 9 ods. 1 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 66/2021 a jeho uznesením z 9. decembra 2021. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať jej finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej doplnenia a jej príloh vyplýva, že Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) uznesením č. k. 4Tp/14/2021 z 30. novembra 2021 podľa § 79 ods. 2 a 3 Trestného poriadku prepustil sťažovateľku z väzby na slobodu a podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku zamietol návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej

prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) na predĺženie lehoty väzby sťažovateľky.

3. Prvostupňové rozhodnutie napadol prokurátor špeciálnej prokuratúry sťažnosťou, o ktorej rozhodol najvyšší súd v senáte zloženom z predsedu [REDAKOVANÉ] a sudcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] uznesením č. k. 5 Tost 66/2021 z 9. decembra 2021 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Označené rozhodnutie bolo sťažovateľke (jej obhajcovi) doručené 3. januára 2021.

4. Ešte pred rozhodnutím najvyššieho súdu o riadnom opravnom prostriedku špeciálnej prokuratúry sťažovateľka vzniesla (prostredníctvom obhajcu) podaním z 2. decembra 2021 námietku zaujatosti sudcu najvyššieho súdu [REDAKOVANÉ] v jej trestnej veci pre pomer menovaného sudcu k obhajcovi sťažovateľky [REDAKOVANÉ]

5. Uznesením sp. zn. 5 Tost 66/2021 z 8. decembra 2021 najvyšší súd v senáte zloženom z predsedu [REDAKOVANÉ] a sudcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] rozhodol tak, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku [REDAKOVANÉ] nevytlúčil z vykonávania úkonov trestného konania v danej trestnej veci.

6. Proti tomuto rozhodnutiu, ktoré bolo obhajcovi sťažovateľky doručené 17. decembra 2021, podala sťažovateľka (jej obhajca) 22. decembra 2021 sťažnosť, ktorú najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoVS 4/2021 uznesením z 15. februára 2022 zamietol. Písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo sťažovateľke (jej obhajcovi) doručené 7. apríla 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 66/2021 z 9. decembra 2021 podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť z dôvodu jej presvedčenia, že ním došlo k neprípustnému zásahu do jej práv označených v úvode toho odôvodnia, a to tým, že predmetné rozhodnutie vydal senát najvyššieho súdu pred tým, ako bolo právoplatne (na druhom stupni) rozhodnuté o námietke zaujatosti jeho člena [REDAKOVANÉ] podanej sťažovateľkou.

8. Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie najvyššieho nezákonné a ústavne nonkonformné, pretože porušuje základné ústavné princípy ako integrálnu súčasť práva na spravodlivý proces, práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na zákonného sudcu. Postup najvyššieho súdu považuje „za vecne právne a procesne nesprávny, právne svojvoľný, arbitrárny a ústavne neudržateľný“.

9. V ďalšom sťažovateľka rozsiahlo popisovala, prečo považovala ňou podanú námietku zaujatosti sudcu najvyššieho súdu [REDAKOVANÉ] za opodstatnenú.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a čl. 9 ods. 1 a 4 paktu, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 66/2021 a jeho uznesením z 9. decembra 2021, ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd označené rozhodnutie vydal pred tým, ako bolo právoplatne rozhodnuté o námietke zaujatosti člena vo veci konajúceho senátu najvyššieho súdu podanej sťažovateľkou.

11. Ústavný súd v minulosti už vyslovil (pozri napr. I. ÚS 322/2019), že imanentnou požiadavkou rozhodovania o väzbe je, aby o nej rozhodoval nezávislý a nestranný súd (sudca), preto konajúci súd sa musí s podanou námietkou zaujatosti zákonným spôsobom vysporiadať (§ 31 a § 32 Trestného poriadku).

12. Za rozhodujúcu v tomto prípade ústavný súd považoval skutočnosť, že predmetom konania, ktorého výsledok sa premietol do vydania ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 9. decembra 2021, bolo rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľky. Najvyšší súd týmto rozhodnutím zamietol sťažnosť špeciálnej prokuratúry proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 30. novembra 2021, ktorým bola sťažovateľka prepustená z väzby na slobodu, a zároveň bol zamietnutý návrh špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania jej väzby. Práve skrz túto podstatnú okolnosť bolo nevyhnutné skúmať, či postup najvyššieho súdu namietaný sťažovateľkou spočívajúci v rozhodnutí o jej väzbe pred právoplatným rozhodnutím o ňou podanej námietke zaujatosti jedného zo sudcov konajúceho senátu najvyššieho súdu predstavoval neprípustný zásah do jej základného práva na osobnú slobodu, spravodlivý proces a v neposlednom rade na zákonného sudcu.

13. V súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením ňou označených práv ústavný súd považoval v prvom rade za potrebné vyriešiť otázku ich aplikovateľnosti na daný prípad.

14. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie všeobecného súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (a čl. 8 ods. 2 a 5 listiny) o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 36 ods. 1 listiny (pozri I. ÚS 147/2019, analogicky napr. aj III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09).

15. Rovnaké pravidlo platí aj o vzájomnom vzťahu čl. 6 ods. 1 dohovoru s čl. 5 ods. 4 dohovoru garantujúcich právo na slobodu a bezpečnosť (obdobne pozri III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07).

16. Právo na zákonného sudcu (v širšom na nestranný súd) je obsiahnuté nielen v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj v čl. 5 dohovoru, keďže pojem „súd“ tu musí mať rovnaký význam ako v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tých istých dôvodov treba právo na zákonného/nestranného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny považovať aj za súčasť čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a rovnako čl. 8 ods. 2 a 5 listiny v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe. Právo na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny sa naproti tomu vzťahuje na konanie vo veci samej. Inými slovami, čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ktorých porušenia sa sťažovateľka domáha vo svojej väzobnej veci, s touto nesúvisí, pretože tieto články sa vzťahujú na konanie vo veci samej, o ktoré v danom prípade nešlo (napr. II. ÚS 616/2016, II. ÚS 348/2016, III. ÚS 796/2016).

17. Prihliadajúc na uvedené, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu opodstatnenosti námietok sťažovateľky práve cez záruky garantované čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 2 a 5 listiny, čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a čl. 9 ods. 1 a 4 paktu.

18. Z ich zmyslu a účelu, ale aj zo samotného znenia však jednoznačne vyplýva, že domáhať sa ochrany (základných) práv z nich plynúcich môže iba osoba, ktorá bola pozbavená osobnej slobody spôsobom nezodpovedajúcim zákonu. V aktuálnej veci sťažovateľky však tento negatívny dôsledok prípadného nesprávneho postupu najvyššieho súdu absentuje. Sťažovateľka napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nebola v konečnom dôsledku pozbavená osobnej slobody, ale práve naopak, bol potvrdený prvostupňový verdikt o jej prepustení z väzby na slobodu. Táto okolnosť značne eliminuje reálnu možnosť poskytnutia materiálnej ochrany ústavnosti, ktorú pri výkone svojej právomoci zabezpečuje ústavný súd, pretože sťažovateľkou tvrdený nesprávny – nezákonný – postup najvyššieho súdu sa vo výsledku nijako negatívne neprejavil na jej následnom právnom postavení (stave), a teda ani rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by potenciálne vyhovel ústavnej sťažnosti, by jej právne postavenie žiadnym spôsobom „nezlepšilo“.

19. Ústavný súd vzhľadom na tieto zistenia rezultuje, že jeho vstup do napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu nemá opodstatnenie.

20. Uvedený záver korešponduje s judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej ústavný súd nepristupuje k vyhovaniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny) vrátane práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 522/2017).

21. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že aj po prepustení z väzby na slobodu mala stále legitímny záujem na tom, aby bolo právoplatne rozhodnuté o vznesenej námietke zaujatosti, pretože *pro futuro* nie je vylúčené, že sudca [REDAKOVANÉ] bude v ďalšom konaní opätovne vykonávať úkony trestného konania (rozhodovať) vo veci sťažovateľky, ústavný súd k tomu uvádza, že táto argumentácia je v aktuálnej veci absolútne právne irelevantná, pretože táto otázka nemá žiaden súvis s ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 66/2021 z 9. decembra 2021 o osobnej slobode sťažovateľky. O námietke zaujatosti najvyšší súd rozhodol uzneseniami z 8. decembra 2021 a 15. februára 2022, ktoré sťažovateľka žiadnym ústavnoprávne relevantným spôsobom neatakovala a práve tieto rozhodnutia riešia ňou nastolenú problematiku.

22. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019, II. ÚS 194/2019).

23. Vzhľadom na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu